

पुरोग (पुरस् + ग) 1) adj. subst. (f. स्त्री) *vorangehend, Führer* (AK. 2, 8, 2, 40. H. 498); übertr. *der erste, vorzüglichste, beste* (H. 1438. HALĀJ. 4, 5): गणैः प्रसूतः पुरोगणैः KUMARĀS. 7, 40. RĀGA-TAR. 4, 220. विष्णुपुरोगाणामिन्द्रादीनां दिवौकसाम् HARIV. 9893. R. 1, 33, 14. ब्रह्मकानामधिपतिः पुरोगः सर्वसात्वताम् MBH. 5, 3041. एतासां पुरोगा 12, 8416. R. 4, 22, 5. चापभृताम् RAH. 6, 55. वदताम् 14, 31. — 2) am Ende eines adj. comp. *begleitet von* (vgl. पुरस्कृत unter पुरस्, und पुरस्कार): यस्तु प्रीतिपुरोगेण चतुषा तात पश्यति MBH. 12, 10935.

पुरोगत (पुरस् + गत) adj. *voranstehend, vor Jmd stehend, — befindlich* RAH. 11, 70. 5, 73.

पुरोगति (पुरस् + ग) m. *Hund (voran laufend)* DHAR. im ÇKDR. — Vgl. पुरोगामिन्.

पुरोगत्त (पुरस् + ग) m. *ein Bote, den man voransendet: वार्तापुरोषः सक्रायः पुरोगत्ता वा* Schol. zu P. 6, 1, 152.

पुरोगम (पुरस् + गम) 1) adj. subst. *vorangehend, Führer* (AK. 2, 8, 2, 40. H. 498); übertr. *der erste, vorzüglichste, beste: देवाश्चेन्द्रपुरोगमाः* N. 4, 20. 3, 33. R. 1, 4, 83. 56, 14. 63, 17. KATHĀS. 44, 129. राजसेना — चेदि-राजपुरोगमा HARIV. 8067. गोपालानाम् MBH. 4, 592. सार्थस्य 3, 2522. वेद-विदाम् R. 1, 3, 21. अनेकरोगानुगता बहुरोगपुरोगमः (शोषो व्याधिः) *dem viele Krankheiten folgen und viele Krankheiten vorangehen* SUÇA. 2, 445, 3. — 2) am Ende eines adj. comp. *begleitet von: सवियुत्स्तनितैः* (so ist zu verbinden) सेन्द्रागुधपुरोगमैः । अक्वं गगनं मेघैः MBH. 1, 5401. शैलद्रु-मपुरोगमाः (मेघाः) R. 4, 29, 8 wird vom Schol. erklärt: शैलानां द्रुमाणां च पुरो ये उपरि गच्छन्ति.

पुरोगव (पुरस् + 2. गव) m. f. (ई) *Vortreter, Führer* RV. 10, 83, 8. इन्द्र एतु पुरोगवः AV. 12, 1, 40. 18, 4, 44. त्रिक्वा वाचः पुरोगवो RV. 10, 137, 7. AIR. Br. 1, 13. 6, 35. अ° *führerlos* ebend. — Vgl. गो°, सोम°, पुरोगव.

पुरोगो (पुरस् + 3. गो) m. dass. RV. 1, 188, 11. 10, 110, 11. अस्मै क्व्य-वाकृत नः पुरोगाः 124, 1. VS. 8, 49. 29, 11. TBH. 1, 2, 4, 13. TS. 3, 2, 4, 4.

पुरोगामिन् (पुरस् + ग) 1) adj. subst. *vorangehend, Führer* AK. 2, 8, 2, 40. H. 498. — 2) m. *Hund* (vgl. पुरोगति) H. ç. 181.

पुरोगुरु (पुरस् + गुरु) adj. *vorn schwer: वज्र* PANĀAV. Br. 3, 3, 2.

पुरोचन m. N. pr. eines Mannes MBH. 1, 380. 2252. 5645. HIP. 1, 6.

पुरोन्मन् (पुरस् + न) adj. *früher geboren; davon nom. abstr. °जन्म-ता* f. RAH. 16, 1.

पुरोजव (पुरस् + जव) 1) adj. *an Geschwindigkeit übertreffend, schneller als: मनोवचोविग°* BHĀG. P. 4, 30, 22. In der folg. Stelle ist wohl पुरोग-मम् zu lesen: त्रिगुणम्भीरनिर्घोषं शङ्खस्वनपुरोजवम् (नारायणम्) HARIV. 9835. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Medhātithi und eines nach ihm benannten Varsha BHĀG. P. 5, 20, 25. eines Sohnes des Prāṇa 6, 6, 12.

पुरोजिति (पुरस् + जि) f. *Vorausbesitz, Vorausserwerb: पुरोजिती वो अन्धसः सूतार्यं मादयित्वे । अषु स्यान् अयिष्ठन* RV. 9, 101, 1.

पुरोद्योतिस् (पुरस् + द्यो) adj. *derjenige, dem Licht vorangeht*, AIR. Br. 2, 11.

पुरोटि = पत्रककार TRIK. 1, 2, 11. = पुरसेस्कार HAR. 164. *die Strömung eines Flusses* WILSON.

पुरोडास् (nom. und voc पुरोडास्, पुरोडास्; पुरोडाभ्याम् u. s. w. P. 8, 2, 67 und VArtI. zu 3, 2, 71. Vor. 3, 107. fgg. 149) und gewöhnlich पुरो-

IV. Theil.

डाश (पुरस् + दाप्, दाश) m. VS. PRĀT. 3, 43. P. 3, 2, 71. VOP. 26, 65. AK. 3, 6, 2, 21. SIDDH. K. 250, a, 1. *aus Reismehl gebackener Opferkuchen, welcher in der Regel, in Stücke getheilt, in einer oder mehreren Schalen (Kपाल) aufgesetzt wird; = क्विभिद्, क्विभिद् und चमसी पिष्टकस्य* (worauf bei WILSON die Bed. *a sort of flat ladle or spoon, used for placing the cakes in the sacrificial fire* beruht) TRIK. 3, 3, 429. H. an. 4, 313. MED. ç. 37. पुरोडा अग्ने पचतस्तुभ्यं वा घा परिष्कृतः RV. 3, 28, 2. fgg. 41, 3. 52, 2. fgg. 4, 24, 5. 6, 23, 7. 8, 31, 2. 2, 11. nicht anders auch wohl 1, 162, 3, wo das Wort nach SĀJ. so v. a. पुरस्तादित्यव bedeuten soll. AV. 18, 4, 2. °वत्स adj. 12, 4, 35. du. 9, 6, 12. अश्वेनाभिघारिती 10, 9, 25. VS. 19, 85. 28, 23. AIR. Br. 1, 1, 2. 8, 9, 23. °सन्न 2, 9. TS. 2, 3, 2, 8. 7, 1, 9, 1. ÇAT. BĀ. 1, 2, 4, 2. 4, 2, 5, 11. 5, 4, 5, 6. KĀTJ. ÇA. 2, 5, 19. fgg. 8, 14. 9, 9, 2. fgg. ĀÇV. GRH. 2, 1. KAUC. 7. 16. 18. 81. पशुपुरोडाशं *Opferkuchen beim Thieropfer* ÇAT. Br. 6, 2, 1, 35. 2, 5. fgg. KĀTJ. ÇA. 16, 1, 25. 39. ĀÇV. ÇA. 3, 4, 9. 6, 11. पुरोडाशेर्त्वा ÇAT. Br. 11, 7, 2, 5. अपुरोडाशा adj. KĀTJ. ÇA. 23, 3, 23. वासतशारिर्मेध्यैर्मुन्यत्रैः स्वयमाहूतैः । पुरोडाशांश्चैत्र-शैव विधिवन्निर्वपेत्पृथक् ॥ M. 6, 11. JĀG. 3, 287. अद्यात्काकः पुरोडाश-म् M. 7, 21. DRAUP. 6, 23. R. 2, 61, 17. BHĀG. P. 7, 12. 19. *Opferdarbring-ung* überh.: बभूवुर्दि पुरोडाशा भत्याणां मृगपतिणाम् । पुरोडाशपि यज्ञे-षु M. 5, 23. Die einheimischen Grammatiker und Lexicographen kennen noch folgende Bedd.: *Opferrest* TRIK. H. an. MED. Soma-Saft TRIK. H. an. *das bei Gelegenheit der Darbringung des Opferkuchens herge-sagte Gebet* Schol. zu P. 4, 3, 70. — Vgl. पुरोडाश.

पुरोडाशिक (von पुरोडाश) adj. (f. ई) P. 4, 3, 70.

पुरोडाशिन (wie eben) adj. *mit Opferkuchen verbunden: उपसद्*: TS. 7, 1, 9, 1. PANĀAV. Br. 24, 10, 10. KĀTJ. ÇA. 23, 2, 15.

पुरोडाशीय (wie eben) adj. *zum Opferkuchen in Beziehung stehend* Ind. St. 3, 378.

पुरोडाश्य (wie eben) adj. *zum Opferkuchen bestimmt* BHĀTJ. 3, 12.

पुरोत्सव (पुर + उ) m. *ein in der Stadt gefeiertes Fest* KATHĀS. 27, 43.

पुरोद्वा (पुर + उद्वा) f. *eine best. Pflanze, = माकमेदा* RATNAM. im ÇKDR.

पुरोद्यान (पुर + उ) n. *ein zur Stadt gehöriger Lustgarten, — Park* MBH. 12, 2601. R. 4, 31, 27. KATHĀS. 29, 58. BHĀG. P. 9, 18, 7.

पुरोध m. für पुरोधम् 1. aus metrischen Rücksichten gebraucht in der Stelle: विप्राः — सपुरोधमुख्याः MBH. 3, 10635.

पुरोधस् (पुरस् + धस्) m. URĀDIS. 4, 230. 1) = पुरोहित *aufgestellter —, beauftragter Priester, Hauspriester des Königs* AK. 2, 8, 4, 5. H. 720. HALĀJ. 2, 271. BHĀG. 10, 24. MBH. 1, 500. R. 1, 87, 21. R. GORR. 1, 70, 15. RAH. 3, 18. 7, 17. ÇĀK. 71, 18. VARĀH. BH. S. 42 (43), 61. 45, 11. 47, 3. SĀH. D. 83. सु° Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 32, 5. देव° HARIV. 13208. — 2) N. pr. eines Mannes SĀH. K. 183, a, 8. angeblicher Verfasser von VS. 11, 17.

पुरोधौ (पुरस् + धा) f. *Beauftragung, Stellvertretung: Würde und Amt des Purohita* AV. 5, 24, 1. TS. 2, 1, 2, 9. 7, 4, 1. 1. स देवानां पुरो-धामगच्छत् TBH. 2, 7, 4, 2. AIR. Br. 7, 31. 8, 24. 27. ÇAT. Br. 4, 1, 4, 5. PANĀAV. Br. 13, 3, 12. 9. 27. °काम 15, 4, 7. TBH. 2, 7, 4, 2. KĀTJ. ÇA. 22, 3, 11. 11, 18.